TÜTÖS

Yıl : 2 — Sayı : 14

Mayıs/1968

Genç fikirli demek, gerçek fikirli demektir.
Atatürk

TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

Yevmiyeli Teknik Personel Yönetmeliğindeki değişiklik

personel arasında ayrıcalık yarattı

TÜTÖS bu konuda Danıştaya başvurdu

15 Nisan 1958 tarih ve 4/10195 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan "Muayyen ve Muvakkat Müddetli Hizmetlerde Çalıştırılacak Yevmiyeli Teknik Personel Yönetmeliği"nde bazı değişiklikler yapılmıştır. 21.3.1968 tarih ve 6/9789 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yönetmeliğin 10. maddesine 2 fıkra ve 1 madde ile ayrıca 1 geçici madde eklenmesi İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan

(Sonu sayfa 4'de)

İmtihan ve Sınıf Geçme Yönetmeliği yürürlüğe girdi

Orta dereceli okulların sınıf geçme ve imtihan yönetmeliği son şeklini almış ve bütünü ile Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Yeni yönetmelik, yaz dönemi imtihanlarının 5 - 30 Haziran, güz dönemi imtihanlarının ise 25 Ağustos 20 Eylül tarihleri arasında yapılmasını öngörmüş, sınıf geçme notunun 10 üzerinden hesaplanmasını esas almıştır.

Yönetmelikte yer alan önemli hükümlerin başlıcaları şunlardır:

1. 20 günden fazla devam etmeyen öğrenci sınıfta kalacak okul idaresi, uygun bir mazeret görürse, bu süreyi 30 güne çıkarabilecektir.

2. Dersler 25 Eylül'de başlayacak, 31 Mayıs'ta sona erecektir. Birinci kanaat dönemi 31 Aralıkta bitecek, öğrencilere 1 Şubat'tan, 16 Şubat'a kadar dinlenme tatili verilecektir. İkinci kanaat dönemi 16 Şubat'ta başlayacaktır.

3. Kopya çeken öğrenciler şiddetle cezalandırılacak ve kendilerine sıfır verilerek sınavdan çıkarılacaklardır. Kopyası tespit edilen öğ-

(Devamı sayfa 4'de)

Sanat Enstitülerinin 4 Yıl olması için çalışmalar ilerliyor

hazırlanan teşkilat yönetmeliği tasarısı Talim ve Terbiye Dairesine verildi

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında 4 yıla çıkarılacak teknisyen okulları haline getirilmesi öngörülen Sanat Enstitülerine verilecek düzen üzerinde çalışmalar ilerlemiş bulunmaktadır.

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünce hazırlanan bir teşkilât yönetmeliği tasarısı Talim ve Terbiye Dairesine verilmiştir. Yönetmelik gerçekleştiği takdirde orta dereceli teknik öğretim okullarını bitirenler, yüksek öğretim yapabilme imkânına kavuşmuş olacaklardır.

Sızan haberlere göre Genel Müdürlüğün hazırladığı teşkilât yönetmeliği tasarısını, Talim ve Terbiye Dairesi de olumlu karşılamış olup, bununla ilgili çalışmalarına başlamıştır.

——oOo——

Ankara Teknik Okulları Lojmanları okul oluyor

Ankara'da Teknik Okul Lojmanları adıyla anılan, E.T.Y.Ö.O. sitesi dahilinde lojmanlar vardır. Bu lojmanlar Erkek teknik yüksek öğretmen okulu, Yapı enstitüsü ve Bakanlık mensupları tarafından yıllardanberi konut olarak kullanılmaktadır.

Öğrenildiğine göre, Milli Eğitim Bakanlığı, tasarruf prensiplerine uyarak, bu lojmanları yılda 360.000 lira ile halen kirada tedrisat yaptırdığı Kız Sanat Öğretmen okulu olarak kullanmağa karar vermiştir.

Bu suretle Sız Sanat Öğretmen Okulu, hem teşkilâtlı ve hem de geniş bir binaya kavuşacak, aynı zamanda teknik öğretimin kendi binasına yerleşmiş olacaktır. Böylece Milli Eğitim Bakanlığı yıllardanberi kira olarak ödediği 360.000 TL. sını her yıl tasarruf edecektir.

Bu olumlu kararın 1968 - 1969 öğretim yılında tatbik mevkiine konulması için çalışmalar olduğu öğrenilmiş bulunmaktadır.

TÜTÖS Merkez Yönetim Kurulu 5. toplantısı yapıldı

TÜTÖS Merkez Yönetim Kurulu'nun 4. toplantısı 23.4.1968 günü yapılmış olup Merkez Yürütme Kurulu'nun 29.9.1967 ile 24.4.1968 tarihleri arasındaki çalışma raporu görüşülerek kabul edilmiştir. Merkez Yürütme Kurulu'nun çalışma raporu özet olarak şöyledir :

Öncelikle genel eğitim felsefesinin mevcut tutucu yapısı, hür düşünce ilkelerine çevrilmelidir. Bu ilkelerin kapsamı içinde Teknik Öğretim esaslarının da ele alınması, faydacı ve gerçekçi bir anlayışla okulların kuruluş ve işleyişlerinin yeniden düzenlenmesi şarttır.

Özet olarak denebilir ki, TÜTÖS amaçlarına ulaşma yolunda, yüzeyde kalan bir takım geçici başarılar yerine, temelde yatan ana gerçeklere eğilmeyi başlıca görev saymaktadır.

Sendikamız Yürütme Kurulunun 29.10.1967 - 23.4.1968 günleri arasındaki belli başlı çalışmalarını genel hatlariyle şöylece özetlemek mümkündür:

1 — Üyelerimiz arasındaki dayanışma ve haberleşmede başlıca dayanak olan TÜTÖS Gazetesi, aylık yayına aralıksız devam etmiş gerek nitelik ve gerekse nicelik yönünden daha kaliteli olmasına çalışılmıştır.

2 — 21.4.1967 günü, Milli Eğitim Bakanına verilen muhtıraya cevap alınmış ve gazetemizde de yayınlandığı gibi 12 maddede toplanan fiili hizmet zammı ek ders ücretleri vergi indirimi, 657 sayılı Personel Kanunu ile ilgili sınıf tüzüklerinin durumu, şeflik ücretlerinin arttırılması, dinlenme kamplarının açılması, döner sermaye kanununun tadili, 439 sayılı Kanunun günün şartlarına uydurulması ve ek ders ücretlerinin konusunun halledilmesi, öğretmen çocuklarına burs sağlanması, nöbet ve sosyal çalışma saatlerinin değerlendirilmesi, iş kazaları sigortası, Teknik Öğretmenlere müşavirlik verilmesi, hastalık yardımı konularındaki isteklerimizin yerinde bulunduğu ve Bakanlıkça ele alınarak çalışıldığı bildirilmiştir.

Bunlardan şeflik ücretlerinin arttırılması isteğimiz ilk olarak gerçekleşmiş ve iki aydan beri okullarımızda bu ücretler seyyanen 150 liraya çıkarılmıştır.

3 — Hukuksal dayanağı olmıyan politik sebeplerle Valilik emrine alınan bir Teknik Öğretmen idareci-

(Sonu sayfa 4'de)

Mehmet Varışlı Senato önseçiminde 1. Sırayı aldı

TÜTÖS'ün 203 numaralı üyesi ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğretmeni Mehmet Varışlı Senato ara seçimlerinde Konya'dan adaylığını koymuş olup 21.4.1968 günü yapılan önseçimi (A.P.) den liste başı olarak kazanmış bulunmaktadır. Mehmet Varışlı listede birinci sırada olduğundan, haziran seçimlerinde Senatör seçilmesini garanti etmiştir.

Gazetemiz, kıymetli arkadaşımız Varışlı'ya politika hayatında başarılar diler.

TÜTÖS yöneticileri Mes. ve Teknik Öğretim Müsteşarı Tuncel ile Görüştüler

TÜTÖS Genel Başkanı M. Emin Zorkun, Merkez Yürütme Kurulu üyesi Gönül Şahin, Genel Sayman ve Ankara Şubesi Başkanı Gültekin Kurdoğlu 26.4.1968 günü Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı Akif Tuncel'i ziyaret ederek bir süre görüşmüşlerdir.

Teknik Öğretimin çeşitli sorunlarına temas edilen toplantıda müsteşar Tuncel, Sendika yöneticilerinin sendikal eylemlerle ilgili isteklerini cevaplamış ve karşılıklı fikir teatisinde bulunulmuştur.

BAŞYAZI

TÜTÖS Üzerine Oyun...

MEHMET EMİN ZORKUN
TÜTÖS Genel Başkanı

İleri bir toplum düzeninde, işbölümü anlayışının ve ekonomik zorunlukların ortaya çıkardığı sosyal sınıflar arasındaki mücadeleyi yasaların sınırları içerisinde tutmanın ve giderek toplumun yararına olabilecek bir yönde geliştirmenin en güvenilir yolu, sosyal sınıflara karşılaştıkları mesleki sorunlarla ekonomik sorunları toplum çıkarlariyle çelişmeyen ve çatışmayan bir ölçüde çözümleyebilmek olanağını vermektir. Devlet Örgütünün çeşitli kesimlerinde çalışan DEVLET PERSONELİNE, 624 sayılı DEVLET PERSONELİ SENDİKALARI KANUNU uyarınca sendikalaşma olanağının verilmiş olması, SOSYAL HUKUK DEVLETİNİ ayakta tutan DEMOKRATİK KURULUŞLARIN güçlenmesini ve toplum yaşamına yerleşmesini sağlayan bir ileriye atılış, bir köklü dönüşüm olarak değerlendirilmelidir.

Ülkemizde, 19. yüzyılın birinci yarısında başlayan sosyal ve siyasal dönüşümlerin hâlâ amaçlarına ulaşamayışının en belirgin etmenleri hiç şüphe yok ki, halkın büyük çapta bu sosyal ve siyasal dönüşümlerin yaratmış olduğu dalgalanmalar dışında bırakılmış olması ve siyasal iktidarı elinde tutan kişilerin de sosyal ve siyasal dönüşümlerin doğurduğu kuruluşları kendi iktidarlarını kısıtlayan, tehdit eden kuruluşlar olarak kabul etmesidir. İşin asıl ilginç olan yanı, diyalektik düşünce yöntemine karşıt bir eylem içinde bulunan bu soy yöneticilerin, bir toplumun evriminde, çatışma ve çelişmelerin itici gücünü hiçbir zaman sezememiş olmasıdır.

Daha önce yayınlanan bir yazımızda da belirtmiş olduğumuz gibi baltayı yapan bir insanın bilinci, baltayı yapmadan önceki insanın bilinci değildir. Çünkü insan baltayı yapmakla baltanın yapabileceği bütün işleri yapmak olanağını elde eden bir varlık olmuştur. Gerçekte, baltayı yapan insan farkında olmayarak kalın ağaçları devirebilecek, tahtadan bir kulübe yapabilecek insanı da yaratmıştır. Bu, insan denilen canlı yaratığın, diğer canlı yaratıklardan farklı olarak kendi ken-

(Sonu sayfa 4'de)

GÖRÜŞLER

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı ve Teknik öğretim - 1

M. ASYALI

Mart 1968 tarihinden itibaren İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı uygulanmaya başlanmıştır. Plânın T.B.M.M.'de kabulünden bu yana hayli zaman geçmesine rağmen, Millî Eğitim ve İnsangücü yönlerinden gereği gibi incelenmiş değildir. Konu oldukça geniş olmakla beraber mümkün olduğu derecede kısa kısa bir eleştirme yapmak, meselelerin aydınlığa kavuşması yönünden faydalı olacaktır.

PLÂNIN HEDEFLERİ :

"Plân, Türkiye'de bir yandan fert başına geliri hızla ve devamlı olarak artırmayı hedef alırken, öte yandan çeşitli gelir grupları ve bölgeler arasında dengeli gelişmeyi sağlamak, çok sayıda vatandaşa iş imkânları yaratmak, kalkınmanın nimet ve külfetlerinin first eşitliğine, sosyal adalet ilkesine göre paylaşmak iktisadî ve sosyal düzende olumlu bir gelişme elde etmek amaçlarına göre hazırlanmıştır. Bu amaçlara ulaşabilmek için Türk ekonomisinin karşılaştığı yapısal güçlüklerin süratle ortadan kaldırılması ve kaynakların en etkin bir şekilde kulla-

(Sonu sayfa 4'de)

Epiktetos'un Kandili

Epiktetos, Miladî I. yüzyılda, Hiyerapolis'te yaşamış bir düşünürdür. Köleliğe karşı çıktığı, hür düşünceyi savunduğu için, uzun yaşantısı çilelerle doludur. Gecelerini ışıtan ve ikibin yılın ötesinden hâlâ sönmeyen kandilini yazımızın başına sembol olarak koyduk.

Görüntüler yeterince net değilse, kusuru ışıkta değil karanlıkta aramalıdır.

Kemal DİNÇEL

PENCEREDEN KAR GELİYOR:

E.T.Y.Ö. Okulunun bu yıl açılış töreninde okul müdürü "Reform başlamıştır. Peşrev devri artık bitti. Karşımızdaki dev de olsa güreşeceğiz!" buyurmuştu.

Sevindik cem-i cümlemiz. Hani şöyle davullu zurnalı, Kırkpınar usulü kıran kırana bir güreş tutulacak diye...

İki yiğit çıktı meydâne
Birbirinden merdâne...

Aradan altı ay geçti. Devin karşısına çıka çıka ne çıksa beğenirsiniz? Bir kuruluş kadro tasarısı... Onun da zâfiyetten dizleri titrer. Kisbet ayağından düştü düşecek...

Ha, şu başlayan Reform (!) la da ogün bugündür ne sınıflarda, ne atelyelerde karşılaşıp bir türlü teşerrüf edemedik. Fukara, kisbetini kaybetti de kömürlüğe falan mı gizlendi nedir?

EĞRİYE EĞRİ, DOĞRUYA DOĞRU :

Büyük tarihçi Heradot'u mezarından hoplatacak bir haber: Yüksek Danışma Kurulu toplantısı, Teknik Öğretmen gazetesinde "Tarihi Toplantı" diye reklâm edildi.

Ne diyelim?. Tanrı yağ çekene yağ, bal çekene bal versin.

Yalnız, tebliğlerden birine takıldık kaldık. Hoş, hepsine takıldık ya... Efendim, mes. ve Tek. Öğretim ayrı bir bakanlık olmalıymış. Başka çıkar yol yokmuş.

Dikkat ettiniz mi? Öteden beri yakınmalar arttı mı, sorumlular kişisel başarısızlıklarını örtmek için toplumun görüşlerini saptırmaya çalışırlar.

Bakanlık için ileri sürülen gerekçeler bu tebliğde öylesine mesnetsiz yazılmış veya yazdırılmış ki, bir iki noktasına değinmeden edemedik.

"Bir teşkilât düşününüz ki..." diye bir edebiyat özentisiyle sıralanan en güçlü (!) gerekçeler bakınız nelermiş:

"Felsefe ve politikasını başkaları tâyin eder."

Bak hele!.. Biz bu (dediğini) hepten yok sanıyorduk. O halde 1960 da kurulan, koskoca Etüd ve Plânlama Dairesi sekiz yıldır ne işle (iştigal) etti ki?.. Hangi alanlarda ciddi bir etüd yapıp plânladı da başkaları (!) reddetti. Hazreti Pir aşkına bir küçücük örnek...

"Azametli hizmetlerine karşılık..."

Şu azametli (!) hizmetler de ne ola ki?.. Gerekçesiz açılıp, gerekçesiz kapatılan tekniker okulları mı? Onbin nüfuslu kasabalara kadar milyonluk enstitü binaları kurup, sonra öğrenci için yağmur duasına çıkmalar mı?

"Bir teşkilât düşününüz ki, kadro işlerine hâkim değil, bir hademeyi terfi ettiremez..."

Vah vah! Peki, üç yıl önce bir haftada koparılan müsteşar yardımcılıkları, genel müdürlükler, müşavirlikler, sayısız şb. müdürlükleri ve muavinlikleri için gerekli kadroları rüfailer mi verdi?..

Sen tut, Türkiye'de insan gücünü eğiteceğim (!) diye, bir genel müdürlük kur. Sonra da bu örgütün başına, endüstriyel meslek eğitimiyle uzaktan yakından hiç ilgisi olmayan kişileri getirip, hizmet kapsamını aktarma bir kaç kursa indir, sonra da başkaları (!) diye tuttur. Yağma mı var?..

"Cılız bir bütçeye sahip..."

Hoppala!.. Şu fakir memleketin toprak damlı köy okullarında yazı tahtası bulunamazken, E.T.Y.Ö. Okulunda çifte çifte lüks konferans, kapalı spor salonları, daha dün tamamlanan, Ağaçişleri Sanat Enstitüsünün, beyaz saray takliti müdür lojmanı, acep Amerikan yardımından mı yapıldı?..

Örnekleri sıralayıp sözü uzatmak gereksiz.

Kurnazlık insanı yıldızlara bile çıkarır.. Amma ve lâkin dönüşte paraşüt kullanmak sûreti katiyede memnûdur...

KİTAPLAR ARASINDA:

Çağımızdan 2500 yıl önce Eisopos adında bir bilge yaşamış Atina'da. Masallar söylemiş yurttaşlarına, kıssadan hisse yollu.

Geç de olsa (Ezop Masalları) Tarık Dursun K. nın arı Türkçesiyle dilimize kazandırıldı. Birbirinden güzel yüze yakın masal var kitapta. Rastgele bir örnek verelim:

"Tilkicik, açık bir kapı bulmuş, dalmış içeri. Başlamış ortalığı karıştırmaya. Sonunda bir maske ele geçirmiş. Evirmiş çevirmiş, birşeylere benzetememiş;

"Geç!.. demiş. Kafa olmasına benzer ama, içinde beyni yok bunun..."

TÜTÖS İstanbul Şb. si güçleniyor

TÜTÖS İstanbul Şube Başkanlığının 17 Nisan 1968 çarşamba günü düzenlemiş olduğu toplantıya katılmak amaciyle TÜTÖS Genel Başkanı İstanbul'a gitmiştir.

İstanbul'da bulunan Teknik Öğretmenlerin katıldığı toplantı, öğleden sonra, saat 14.30'da, TÜTÖS üyesi ve Sultanahmet Sanat Enstitüsü Müdürü Lâmi Düdükçü'nün başkanlığında baş lamış, Şube Sekreteri ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi Orhan Acartürk'ün toplantının amacını belirten konuşmasından sonra söz alan Genel Başkan, I. Merkez Genel Kurul Toplantısından bu yana Merkez Yönetim ve Merkez Yürütme Kurullarının çalışmalarını ve yapılması tasarlanan faaliyetleri açıklayan uzun bir konuşma yapmıştır. Bu arada, üyelerin çeşitli konularda yönelttiği sorular da ayrı ayrı cevaplandırılmış ve TÜTÖS İstanbul Şubesince yapılması istenilen çalışmalar üzerinde durulmuştur. Geç saatlere kadar devam eden toplantı, görüş ve anlayış birliği içerisinde geçmiş, TÜTÖS'ün her geçen gün biraz daha güçlendiğini kanıtlamıştır.

——oOo——

Teknik öğretmenler şirket kurdu

Teknik Öğretmen Okullarından mezun olanlar kısa adı "TEKAN" olan bir anonim şirket kurmuşlardır. Kurulmuş olan bu "Teknik Öğretmenler Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi"nin amaçları şunlardır :

1 — Esas amaç, ileri bir montaj sanayii kurmak, (çeşitli makina, motor, saat v.b.)

2 — Her çeşit ticari, sınai taahhüt, ithalat, ihracat ve imalat işleri yapmak.

3 — Sanayici ortakların ileride kurulacak montaj sanayiine bir yan sanayi ile iştirak edebilmelerini sağlamak.

4 — Sanayici ortakların her türlü tezgâh, avadanlık ve malzeme ihtiyaçlarını bir elden temin etmek.

5 — İlcride kurulacak montaj sanayiinde çalışacak elemanların yetiştirilmesini sağlamak.

6 — İşverenlerin karşısına sanayici ortakların güçlerini de birleştirerek çıkmak.

7 — Ortakların genellik arzeden çeşitli problemlerini ele alarak olumlu bir sonuca ulaştırmak.

"TEKAN" ın merkezi şimdilik Ankara'da olup adresi:

"Yeni Sanayi Çarşısı, Demirci Cadde arkası No: 26/8" dir.

Şirket bütün okullarda, sanayide ve devlet sektöründe çalışan Teknik Öğretmenlere tüzük ve giriş bildirisi göndermektedir.

"TEKAN" bir anonim şirket olduğuna göre, en küçük hissesi 500 TL. olup, bunun dörtte birinin peşin yatırılması ve mütebakisinin de ayda 100 TL. dan az olmayan taksitlerle ödenmesi gerekmektedir.

"TEKAN" ın memleketimize ve Teknik Öğretmenlere yararlı olmasını candan dileriz.

——oOo——

Kız Teknik Öğretim Genel Md.lüğünde Nakiller

Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü Örgün Eğitim Şube müdürü iken bir süre önce Eğitim Birimi Genel Müdürlüğü Şube Müdür ve Uzmanlığına tâyin edilen Nermin Öztuş'un yerine Köy Kadınları Gezici Kurs Öğretmenliği Şubesi Müdürü, Fen Grubu öğretmeni Nermin Gönen ve adı geçen şubeye de Köy İşleri Bakanlığı uzmanlarından Muazzez Özsoy atanmışlardır.

KADIN SORUNLARI

Başlarken...

SAADET TİMUR ULÇUGÜR

Bu sütunda Kadın Sorunları'na gücümün yettiğince değinmeye çalışacağım:

Kadının, "gençkız", "kızkardeş", "öğretmen", "eğitmen", "kari", "ana" -kısacası kadı nolarak- toplumdaki yerine değinirken kişisel görüşümle yetinmiyeceğim. Çoklukla kendi denemelerime, gerektikçe toplumbilim, tarih, özellikle Edebiyat Tarihi'ne dayanacağım. Örneğin Sophokles, Euripides, Dante, Flaubert, Balzac, Tolstoy, kadınlara öylesine düşman görünen H. de Montherlant; Anouilh v.b. gibi yazarların kadın tiplerini ele alacağım.

Bu oldukça çetin bir sınava girişmek olacak benim için. Kadının her çağda, her yerde önemli olduğunu belirtmek isterim. "Erkekten daha mı önemli?" sorusuna "Evet" diyeceğim, direnerek hem. "Kadın olmak ne felâket... Ama felâketin en büyüğü, kadının aslında kadın olduğunu unutmasıdır" sözünü bile bile.

Aslında ortada bir gerçek felâket yok; yapma bir felâket var varsa; her olumsuz tutum karşı cinsin, erkeğin dünyayı, hattâ evreni kendine göre düzenleme kisteğinde, eğiliminden doğuyor.

J. P. Sartre, "Her insan gibi, yarı kurban, yarı suçlu" derken elbetteki en yansız yargıya varmış oluyor. Oysa erkeğin "kurban", ya da "suçlu" olmaya dayanırlığı yoktur. Havva'nın efsanevi hatasını, Âdem'in halefleri Havva'nın halefine, kadına, zorla kabul ettirmişlerdir, zorla ve bencilcesine.

Aydın kişisi bol uygar ülkelerde bile kadın az - çok erkeğin eğekemliği sayar kendini, ya da öyle sanmaya itmiştir ortamı onu.

"Bugünün kadınları kadınlık efsanesini yıkmak üzere, bağımsızlıklarını somut bir biçimde ortaya koymaya başlıyorlar. Ne var ki insancıklarını bütünüyle yaşamaları pek öyle kolay olmadı. Bir kadınlar dünyasında, kadınlar tarafından yetiştirildikleri için kaderleri, günlük hayatta onları erkeğe boyun eğdiren evlenmedir. Erkeğin üstünlüğü silinmiş olmaktan çok uzak; hâlâ sağlam ekonomik ve toplumsal temellere dayanmaktadır." diyor.

Bir kadın yazarın ağzından bu gerçeği bir kez daha işitmekte bir kadının duyacağı acıyı tüm derinliğiyle duymuyor değilim.

Şimdi toplumlarda gençkızlar kendilerini bu gerçeği çürütecek biçimde yetiştirme çabasına giriyorlar. Bu çaba ortasında yaşları yirmibeş oluyor, otuz oluyor, otuzbeş - otuzaltı... Direniyorlar. Geçmişteki örneklere baktıkça daha da direngen oluyorlar: evlenmiyecekler, bir erkeğin baskısı altına girmiyecekler; özgürlüklerinden olmayacaklar. Kitapları, kimilerinin öğrencileri, sanat alanında uğraşları kendilerine yetecek. Günü gününe yaşayıp gidecekler. Bundan gene de en çok korkuya düşecek olanlar kuşkusuz erkekler olacaktır.

Türkiyemizde bu direngen kadınlara oldukça sık raslanabilir. Bunlardan üçünü yakından tanıdım. Ne var ki birincisi de, ikincisi de, üçüncüsü de otuz yaşlarından sonra, hiç evlenememe korkusuna kapıldı ve yenildiler. Evde ana babalar, her yanda toplumdu onları bu korkuya iten önce; ama kendileri de yeterince güçlü olamamışlardı. Gene de direndiler, direneceklerdi de. Ama öyle bir ortamda yaşıyorlardı ki başka yolla erkeği bilmeleri, geceyi, eğlenceyi, bilmeleri, hattâ şöyle bir kır yolunda, ya da saat yirmiden sonra büyük kentin anacaddelerinden birinde yürüyüşe çıkmaları, en önemlisi kendilerini bulmaları olacak şey değildi. Onun için evleniverdiler. Üstelik bu uyanık gençkızların evlenme kararları bir seçimle, gerçekten aydın bir erkekle birleşmeye varabilseydi kurtuluş söz konusu olabilirdi belki de. Ya da böyle bir sorun bile söz konusu olmayabilirdi. Oysa onlar da "erkek başka, kadın başka" anlayışının tutsağı olarak eve girdiler. Kız doğurduklarında onlar da bir suçluluk duygusuna itildiler; annelerinin kendilerini dünyaya getirdiği an düştüğü ruh durumunun aynıydı bu. Uzun direnmesinden iki kez yenilgiyle çıkıyordu işte: evlenmekle bir erkeğin yönetimine girmişti; kız doğurmakla gelecek için bir tutsak dünyaya getirmiş oluyordu.

Bu deyişte aşırılık bulanlar, toplumumuzun tutumunu şöyle üstünkörü inceleseler, gerçeğin daha da üzücü olduğunu görecekler; hem yalnızca kadın değil, erkek için de.

Kadının tutsaklığıyla erkeğin, eski kadınların yakıştırdığı, o yüce tahta çıktığ falan da yok.

Kadını ancak "cariye", "dişi" olarak varsayan erkek aydın gençkızı köle durumuna getirmekle önce kendini bir fikir arkadaşından yoksun kılmış oluyor? Evlerde çokluk ana - baba - çocuklar arasındaki anlaşmazlık bir cariye ile birefendi ilişkisinden ileriye gidemiyen ortak yaşamadan geliyor. Dişilik - erkeklik ilişkilerinin ömürsüzlüğü bu aileyi de ömürsüz kılıyor.

Kadını aşağı duruma düşüren gerçekten erkek midir, yoksa bu duruma katlanmayı seçen kadının kendisi mi? Burada, bir "Tavuk mu, yumurta mı" hikâyesi ile karşıkarşıyayız.

Ananın kadından olduğunu, eğitimin anayla başladığını kabul etmek zorunda olmayan bir erkek düşünebilir miyiz? O halde vakit geçirmeden kadınla eşitliğini de kabul etmek zorunda olduğunu bilsin. Bilmiyor değil aslında, kabul edemiyor. Bir kez etse, bir kez kadının manevi üstünlüğünü, kendi maddî üstünlüğüne denk sayabilse önce kendisi kurtulacak: mutluluğu uzaklarda aramayacak; dolayısıyla kadın da.

Sözlerimi şöylece toparlayıp özetleyebilirim: Kadın - erkek ilişkileri, dişi - erkek anlayışından kurtarılmadıkça, kadın erkeğin tutsağı olmaktan kurtulamaz. Kadının tutsaklığı erkeği bir ömür boyu yabancı bir tahtta kıralcılık oynayan bir çocuk durumuna getirir.

O halde, yetişmekte olan genç kız ve delikanlılara eşitlik anlayışıyla fikir arkadaşlığına varacak bir ortam sağlanmalıdır.

Analar kızlarına yasakları öğretirken, "o erkektir" ayırımını yapmaktan vazgeçmelidirler artık. Daha iyisi gençkıza yasaklar sıralamaktan vazgeçmek olacaktır. Yasakların daha çekici, daha yıkıcı olduğu gizlenemez.

"Toplum içinde tam bir ekonomik eşitlik gerçekleşmedikçe gelenekler bazı erkeklerin ellerindeki imtiyazlardan kadının sadece eş, ya da metres olarak yararlanmasına imkân verdikçe, kadının benliğini tamamlaması engellenmiş olacaktır." demesi de budur, ya da bunun bir yanıdır gene Simone De Beauvoir'ın.

Kadının eşitliğini, tamlığını kabul edince erkek evlilikten sadece bir "Döl bereketi", özellikle sadece "kendi için bir rahatlık beklemekten vazgeçmek zorunda kalacaktır. Bu bencilce rahatlık, bu bilinçsiz döllenme gereği toplumu günden güne daha dar, daha karanlık bir çıkmaza itecektir.

Kadınla erkek ortak kurtuluşlarını elele sağlamadıkça toplumların kavgalara son vermesi, gerçek mutluluğa varması söz konusu olamaz.

KÖŞEMDEN

KIRINTILAR

"Gerek yetiştirilmemizden ve gerekse görev anlayışımızdan dolayı mesleki yaşantımızın bizde bırakmakta olduğu kalıntıları ifadeye çalışır."

HALİS ÇETİNKAYA

ÖYKÜ

Öyküleri tâ çocukluğumdan beri çok ama pek çok severim. Ve hâlâ da sevmekteyim. Dün beni düş âlemlerime götürürdü.. Bugün ise uyuşturup, gerçeklerden uzak tutarak rahata kavuşturmaktadır. Bilmem sizler ne düşünmektesiniz öykü için..

Öykü güzeldir.

Öykülerin teknik öğretimlisi olursa, teknik öğretimci olarak, mutlaka hepimizi derin derin düşündürecektir kanıtındayım..

Teknik öğretimle ilgili senpozyumlar, kollegyumlar, kurultaylar, şûralar ve nihayet yüksek danışma kurulu... Ne güzel birer uyutma öyküleri olmuş ve üstlerine sayfaları dolu resimsiz kitaplar yazılmıştır.

İkide bir salık verilip hatırlatılan 7. şûra öyküsünü duymuş veya okumuşsunuzdur. Kahramanı ne Keloğlan ve ne de Alâaddinin sihirli lâmbasındaki iyilik devidir. Hem bu öykünün kahramanı diğer tüm öykülerdeki kahramanlar gibi pek talihli de değildir. İsmini hatırlayamadımız galiba? Yazıverelim SANAT ENSTİTÜ'leri.. Üç yıla çıkarılıp açıl susam deyimi bile kullanılmadan ilgili, ilgisiz tüm fakülte ve yüksek okul kapıları ardına dek açılacaktı bu kahraman Sanat Enstitülerine.. Açılmasından vazgeçti tüm kapıların kendisine bu zavallı, bu öğretim yılında kapı olarak Teknik Öğretmen kapısını bilmeyiz -mecburiyet olmasından- ama Yıldız Teknik Yüksek Okulu, affedersiniz Yüksek Teknik Okul kapısının kendisine aralanmasını % 85'ten % 40 - 45'e iniverdiğini gördü..

Şimdi de 4 yıla çıkarılarak, bu kez kapıların açılması mutlaka sağlanacağı söylenmekte imiş. Haydi hayırlısı deyelim..

Öyküler tatlı gelir her yaştaki alışmışlara ama yukardaki gibi pek ilmî olmamak koşuluyla..

Adamcağızın otomobili tatlı tatlı gidiverirken saygısızlık edip arıza yapıvermiş. Adam inip her çareye baş vurduğu halde motoru bir türlü işletememiş.. Sonunda kolu eline alıp öne geçmiş ve kolu yerine takmış. Takmışve başlamı şçevirmeğe.. On kez, yüz kez durmadan çevirip durmuş. Durmuş ama motor da bir kez inat etmiş ve bir türlü çalışmaz olmuş. Uzaktan seyreden bir ihtiyarcık, yanına yaklaşıp kan ter içindeki adamcağızın avucuna yirmi beşliği sıkıştırıp:

"— Kulaklarım ağır işitiyor onun için müziği iyi duymadım ama lâterna çalışınıza pek bayıldım" deyivermiş.

4 yıllık ne sonuç verecek bilmeyiz ama önceden anahtarları ile gerekli kapılar açılıp bundan sonr abuyur edilmezse gine yazık olacak kahramana diye hatırlatıveririz. Veririz ama bu da eskidi galiba..

BU DA YENİSİ Mİ?

İşte teknik öğretim müesseselerinin kaderi..

Ülke gerçeği, insan gücümüzün değerlendirilmesi gerekli. Sermaye dek yetiştirilmiş personele ihtiyaç bulunmakta..

Açılsın da nasıl açılırsa açılsın Sanat Enstitüleri, yetiştirilsin teknik personel de yeri yurdu, sorumluluğu pek belli olmasın..

İki yıl yeterli değil olsun üç yıl, bu da olmadı ise çıkar iki devreli dört yıla. Gine yeterli olmadıysa yap eksiksiz dört yıl hem de azalt okul sayısını..

Meslek öğretmeni Teknik öğretmene olmadı ise Teknik yüksek öğretmene aktar derken tekrar Meslek öğretmeni ekleyi ver..

De Tekniker, aç yirmiyi aşkın okul ve yetiştir binlerce insan. Olmadıysa ekle yüksek kelimesini yap Yüksek tekniker indir okul sayısını altıya.. Ne oluyor sanki,niçin üzülecekmişsin? Birinden biri tutarsa yoğurt olur göl!

İşte Teknik öğretim müesseselerinin kaderi..

Ve nihayet ikinci beş yıllık plânlamanın eğitimle ilgili bölümünde yepyeni bir düşünüş.. Ülke ve yetiştirilecek insanları için hayırlı olur dileği ile bilgilerinize sunulur.

"Dört yıla çıkarılarak 1968 - 1969 ders yılından itibaren teknisyen okulları haline getirilen sanat enstitülerinin ders programları, mezunlarının mühendis seviyesindeki çalışmaları izleyebilmelerini sağlayıcı derslerle desteklenerek uygulamaya konacaktır.

Bugünkü sanat enstitülerinden, teknisyen okulu olarak kullanılmak için gerekli niteliklere sahip bulunanlar tespit edilecektir. Bu niteliklerin tespitinde teknisyen okullarının içined bulundukları ortamdaki öğretim - sanayi ilişkileri ve mezunlarının girişecekleri üretim faaliyetlerinin imkânları gözönüne alınacaktır. Bu çalışmalar sonunda teknisyen öğretimi için yeterli sanayi gelişme gücüne sahip bulunmayan yerlerdeki sanat enstitülerinden mesleğe yönelmiş sanatkâr yetiştirme amaçlı yaygın eğitim programları için yararlanılacaktır."

Düşünüşümüzü bir kez daha ifade edelim ki, her yeni düşünüşte bir çok gerçek payı vardır. Gelişen dünyayaayak uydurmak toplumlar için gereklidir. Ve yöneticileri ise her gelişmeye göre mutlaka bir plânlama yapacaktır. Esasen bu bir görevdir. Ama lûtfen kabul edilsin kimeslekler ve meslekler için gerekli kademeleri saptandıktan sonra eğitim ve müesseselerinin plânlanması yapılırsa daha gerçek bir sonuca varılabilinecektir.

Giresun Sivas Nazilli ve İzmir'de Teknik Öğretim Okulları faliyetleri

Giresun Kız ve Sanat Enstitüleri tiyatro kolları geçmiş senelerdeki başarısına bir yenisini eklemiştir. 3 - 4 Nisan 1968 tarihlerinde sahneye koydukları Moliere'nin "Cimri"si davetliler tarafından ilgi ile izlenmiş ve gerçekten büyük takdir toplamıştır.

Ayrıca Bulancak Öğretmenler Derneğinin daveti üzerine 13.4.1968 Cumartesi günü Bulancak'ta da başarı ile temsil edilmiştir.

Öte yandan Sivas İlinin pilot bölge olarak kabul edilmesinden bu yana Milli Eğitim Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Halk Bankası, Esnaf Kefalet Kooperatifinin iş birliği ile birinci ve ikinci devre çırak, kalfa ve usta kursları yapılarak 3. devre kalfa ve usta kursları Sanat Enstitüsünde başlamıştır.

Kurslar çok rağbet görmüş olup, halen tornacılık, metal teknik resim elektrik tesisatcılığı, oksijen kaynağı ve motor bölümünde oto elektrik, dizel, yenileştirme ve motor bakım kursları öğretime devam etmektedir.

Ayrıca Sivas'ta okullar arası müsabakalar sona ermiştir. Sanat Enstitüsü bütün karşılaşmalarda iyi dereceler alarak basketbol, voleybol, serbest ve greko romen güreşte birinci futbolda ikinci olmuştur.

Diğer taraftan Nazilli Kız ve Erkek Sanat Enstitülerinin temsil ve müzik kolları, Cevat Fehmi Başkut un "Göç" piyesini ve müzik çalışmalarını 6 - 7 Nisan günleri öğrencilere, velilere ve halka sunmuşlardır. Piyes ve müzik çalışmaları çevrede ilgi ile izlenmiştir.

İzmir'de de Göztepe Kız Enstitüsü ile Mithatpaşa Sanat Enstitüsü birlikte Nazım Kurşunlu'nun 3 perdelik "Merdiven" isimli piyesini sahneye koymuşlardır. Temsil 13-20 nisan günlerinde Mithatpaşa Sanat Enstitüsünün Konferans Salonunda davetlilerce büyük ilgi görmüştür.

Portreler

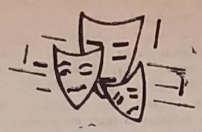

Oportünist

Sizleri hiç sıkmadan oportünisti açıklıyalım:

Şimdi lütfen gözlerinizi kapatın. Hayalinizde bir idareciyle şöyle bir diyalog hazırlayınız. İlk soru sizden gelsin:

— Beyefendi, bugün içinde bulunduğumuz örgüt başarılı bir çalışma düzeninde midir? Değilse temel sebepleri sizce nelerdir?

— Valla, muvaffakiyet izâfidir. Cemiyetlerde kıymet telâkkisi...

Yani başarısız mı?..

— Hayır, katiyen onu demek istemedim. Muvaffakiyet umumi şartlar muvacehesinde müzakere ve mütalâa edilince, evvelemirde içtimaî bünyenin ıslahı zımnında...

— Ha, anladım. Yani memleketin sosyal ve ekonomik temel koşullarının değişmesi...

— Yok, yok canım... (Korkuyla kapıya bakınır.) Biz vatan ve millet için cansiperane..

— Ona şüphe yok, ama zaman geçiyor.

— İdarecilikte isticalin azim mahzurları vardır. Ne demiş Atalarımız?

— Ne demiş efendim?..

— Ereşir menzili maksûduna aheste giden, tizereftâr olanın pâyine dâmen dolaşır.

— Haklısınız da, azıcık diretseniz...

— Daha geçen gün arzı malûmat eyledim. Zerrece fütur getirmeden.. dedim ki, takdir buyurulursa aslolan öğretmenlik mesleğine rücu edeyim... Vatan hizmeti her yerde mukaddestir.

— Aşkolsun beyefendi!..

Ve bu böylece sürer gider. Artık gözlerinizi açabilirsiniz. Düşünün bakalım ne söyledi...

— .....?

Ya, işte OPORTÜNİZM budur. Şimdi anlaşıldı mı Vehbi'nin kerrakesi?..

K. D.

DÜŞÜNCELER

Milli Eğitim'de Teknik Öğretim I

D. COŞKUN

Milli Eğitimde çeşitli değişikliklerin yapıldığı ve yapılmak istendiği bir ortamda, bir çok fikirler ortaya atılmakta, çeşitli yazılar yazılmaktadır. Bu ise; bugünki Milli Eğitimden istenilen neticenin alınamadığını ve eğitimde köklü bir revizyona ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

Bu seri yazımızda biz de milli eğitimin ve özellikle Teknik Öğretimin bazı sorunlarını ele alıp kendi zaviyemizden görüşlerimizi belirteceğiz.

— EĞİTİMSİZ BİR MİLLET KALKINAMAZ.

Memleketimizde de Maarifin ana dâvaları, aynı zamanda Türkiye'nin kalkınmasının, ilerlemesinin ve medenî bir devlet olmasının da ana dâvasıdır. Çünkü, bugün, medenî, ileri bir devlet demek; ilme, ilim zihniyetine sahip kişilerin varolduğu bir cemiyet demektir.

Eğitimsizbir millet kalkınamaz. Bu hükmün yüzde yüz doğruluğunu ispatlamak mümkün olduğu halde, bir ziraatçı çıkıp aynı inanışla ziraata ve tarıma önem verilirse, bir diğeri iktisada veya sanayie önem verilirse Türkiyekal kınabilir demektedirler. Bu görüşler belki doğru; fakat hakikatle tamamiyle tersinedir. Şu halde esas mesele kalkınmayı temin edecek esas unsuru ortaya çıkartmak ve diğer unsurları da buna zincirleme olarak geliştirmektir. Bu hususu kabüllendikten sonra geriye kalan tek bir şey vardır; o da, bu işe evvelâ nereden başlamak ve ağırlığı o sahaya teksif etmektir. Şüphesizki seçeceğimiz bu müessese herkesin kabuletmesi gereken ve kabul ettiği maarif müessesesidir. Zira hiçbir yaratık insanoğlu gibi uzun bir bakıma ve terbiyeye muhtaç olmadığı gibi herhangi bir nebat veya canlıdan istediğimiz neticeyi alamazsak (ki bu en fazla 3-4 senede olur) yeni tedbirlere başvurarak istediğimiz neticeye ulaşabiliriz.

Halbuki yapmış olduğumuz bir proğramın, almış olduğumuz bir tedbir veya sistemin maarif ve memleket sahasında ne gibi neticeler doğurduğunu görmek için en az bir neslin yetişmesini beklememiz lâzımdır. (Belki bir kısım okurlarımız milletlerin hayatında 25-30 senenin birşey ifade edemeyeceğini düşünebilirler. Ama bu Türkiye için olamaz). Bu ise dar bir görüşün ve gerçek ilgisizliğin eseridir. Daha ötesinde bekle - gör düşüncesi "yapalım, bakalım, ne çıkacak, ne olacak" gibi kör bir tecrübe usulüne müracaattır. Bu zihniyet yeni gelişmelerle karşılaştığında telâşa düşmekte en sonunda da demekki yanılmışız, sözünü etmekten kendilerini alamamaktadırlar. Bu ise sadece zaman kaybıyla kalmaz, yetişenleri de basiretsiz kılar! Örneğin: Münevver işsizliği)

Bu bocalamanın yegâne sebebi kanaatimizce: Asırlardır kendi öz realite ve ihtiyaçlarımızla temasımızı kaybederek gerçek rehberimizden mahrum oluşumuzdur. Bugün artık hangi çarenin ve hangi tedbirin zaruri olduğunu taktir edemiyor, acabalar içinde bocalayıp duruyoruz. Uzunvâdeli,b ilgi ve ihtisasa dayanan mesuliyetli, gösterişsiz tedbirler yerine, kısa yoldan gösterişli, ilk anda herkes tarafından benimsenen kökü gaflet ve cehalete dayanan gö zalıcı tedbirler kaçınılmaz çare olarak görünüyor. Bu vaziyette memleket bünyesinde ve bilhassa maarif sahasında köklü değişikliklerin lüzumuna inanan bir zihniyetin toplum tarafından benimsenmesi gerekiyor. Çükü bu çeşit bir düşünceyi topluma maletmeden maarif sahasında köklü bir inkılâba girişmeğe herhangi bir vekilin veya idarecinin ne iktidarı ve ne de selâhiyetinin kâfi gelemiyeceği muhakkaktır.

EĞİTİM ŞÛRALARI

Hakikatte bugün için medenî bir millet, okur - yazar sayısı yüzde yüz olan millet demek değildir. Medenî millet, her memleketin kendi nüfusuna göre yetiştirdiği bilim ve ihtisası olan kişileri yetiştiren müesseselere sahip olan millettir. Millî eğitime rehberlik etmesi gayesiyle Teşkilât Kanununun içine dahil edilen şûraların temel esprisi anlaşılamamaktadır. Zira şûrayı teşkil edenlerin ekserisi vekâlet kadrosunda veya ona bağlı teşkilâtta çalışan, idare adamlarını (konuya yakınlıkları dolayısiyle) içine almaktadır.

Şûraya iştirak miktarı bugünkü durumda kabarık olmakta, alınacak kararlar, yapılacak teklifler, ileri sürülecek reformen fikirler angarya kabul edilmekte; zaman darlığından konuların özet olarak belirtilmesi istenmektedir. Diğer taraftan bakanlığın önceden hazırlayıp şûranın tasvibine sunduğu maddelerden şûraya iştirak edenlerin sonradan haberleri olup, bilhassa komisyona katılanlar, ilmî bir çalışma fırsatı bulamamaktadırlar.

Eğer bu kuruluşun önemine hakikatten inanılıyorsa, alınacak kararlar oy ve o günün şartlarına göre değil, gerçekçi ve ilmî görüşlerin ağır basması gerektiği gibi, bu kuruluşu kongre, seminer havasından kurtarmak gerekir.

İlmî hüviyete haiz kişilerin meydana getirdiği (40-50) kişiyi geçmiyecek bir şekilde hazırlanması icabeder. Zira ilim bugün isbatı yapılmayan hiçbir şeyi kabul edemediği gibi parmak sayılarının aldığı kararı da makbul saymamaktadır.

Bu tarz teşekkül edecek bir şûra memleketin hakikî ihtiyaçlarını görüp inceleyecek, ilmî değeri olan gerçekçi tekliflerini bakanlığa sunacaktır. Dolayısiyle, bakanlık sunulacak teklifleri değerlendirip takip edeceği proğramın, siyasetini ve teşkilâtını ona göre ayarlayacaktır. Ancak bakanlığın, bu şûrayı teşkil edecek elemanları mevcut değilse evvelâ işe buradan başlaması gerekir.

Vecihe Fakıoğlu

ile

TEKNİK ÖĞRETMEN

Edip Arıca

NİKAHLANDILAR

Antakya — 27.4.1968

Öz deyişler..

● Şahsınız için değil, mensup olduğunuz millet için elbirliği ile çalışın. Çalışmaların en yükseği budur.

ATATÜRK

● MİLLET İÇİN ve ELBİRLİĞİ ile çalışmak!.. Kolay mı elele vermek, her elde başka bir iş, her gönülde başka bir arzu varken?..

G. Ş.

Başyazı

Tütös Üzerine Oyun...

(Baştarafı Sayfa 1'de)

dini oluşturan bir güce sahip olduğunu kamutlar. Bir toplumun ileri anlamda yaşam ve evrimi, insanın yaşamından ve evriminden ayrılamaz. 27 MAYIS DEVRİMİNİN kazandırmış olduğu ANAYASA KURULUŞLARI, TÜRK TOPLUMUNU yepyeni bir atılışın başlangıcına getirmiştir. Bugün herkes dilediği şekilde düşünebilmekte, düşündüklerini de bütün direnmelere rağmen dilediği şekilde yayınlamakta, kamu oyuna duyurabilmektedir. TÜRK TOPLUMU 27 MAYIS DEVRİM ANAYASASININ GETİRDİĞİ SİYASAL ÖZGÜRLÜKLERİN BİLİNCİNE ULAŞMIŞTIR. TÜRK TOPLUMUNU devrim öncesi TÜRK TOPLUMU sananlar aldandıklarını ergeç anlayacaklar, toplumun gelişmesine ve evrimine ayak uyduramıyanlar da mutlaka silinip gideceklerdir.

Sosyal yapının görüntüsü sayılabilecek sendikal kuruluşların yaygın bir halde bulunması, sendikalaşma bilincinin günden güne güçlenmesi hem siyasal partileri halka hizmet anlayışına bağlı kalmağa zorlamakta, hem de siyasal iktidarı belirli bir azınlığın değil tüm ulusun yararına ve mutluluğuna yönelmiş sosyal devrimleri sınırlı da olsa gerçekleştirme yoluna itmektedir. Sendikacılığı, yurdun ve ulusun temel sorunlarına eğilmeyi arka plâna iterek yalnız mensuplarına kısa vâdeli çıkarlar sağlayan bir düşünce ve eylem düzeyinde görmek, ya da göstermek, TÜTÖS YÖNETİCİLERİNİN sendikalizm anlayışına aykırıdır. Bundan hiçbir zaman, TÜTÖS YÖNETİCİLERİNİN yalnız yurdun ve ulusun temel sorunlarına eğileceği buna karşılık mensuplarının ortaklaşa çıkarlarını kamu kuruluşlarına karşı savunmayacağı anlamı çıkarılmamalıdır. TÜTÖS, bugüne değin olduğu gibi bundan sonra da hem yurdun ve ulusun temel eğitim sorunlarına eğilecek, hem de kamu kuruluşlarına karşı mensuplarının ortaklaşa çıkar ve haklarını savuna caktır.

Devlet Personeli Sendikalarının görevlerini yapmalarının, kamu kuruluşlarına karşı mensuplarının ortaklaşa çıkar ve haklarını savunmalarının çeşitli yolları vardır. Bunlardan biri, siyasal iktidarı ele almak amacıyle kurulmuş olan siyasal partilere dayanmak, diğeri de DEVLET PERSONELİ SENDİKALARINA yasaların sınırları içerisinde kalarak siyasal ve sosyal ortamı etkileyebilecek eylemlere girebilme olanağını vermektir. SOSYAL HUKUK DEVLETİ düzeninin egemen olmağa henüz başladığı, ANAYASA KURULUŞLARININ kök salmadığı ve yaygın demokratik siyasal eğitimin yeni başladığı ülkelerde, DEVLET PERSONELİ SENDİKALARINI siyasal partilere dayamanın benimsenebilecek bir yol olmadığı kanısındayız. Bu nedenle biz sendikaların ve sendika liderlerinin siyasal partilerin dümen suyuna girmeyerek ANAYASANIN SOSYAL ve SİYASAL AMAÇLARINA uygun düşen SOSYAL SİYASETİ benimsemelerini ve bağımsız kalmalarını zorunlu bulmaktayız.

TÜTÖS, daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi aynı kökenli mesleki sorunların çözümlenmesinde bağımsız kalmak, tutarlı bir toplu luk meydana getirerek mücadele etmek düşüncesinden doğmuştur. Bu düşüncenin, 624 sayılı DEVLET PERSONELİ SENDİKALARI KANUNUN uyarınca kurulmuş diğer sendikaların kuruluşuna dayanak olan düşüncelerle çelişen bir yanı yoktur. TÜTÖS kişisel çıkarlara, bazı kimselerin eğilimlerine, siyasal partilerin siyasal iktidar mücadelesindeki stratejilerine göre yolunu seçen bir kuruluş olmamıştır ve olmayacaktır. Bu bilindiği halde, TÜTÖS'ün gelişmesini ,kısa zamanda yurt ölçüsünde sesini duyurabilen ve ağırlığını hissettirebilen bir kuruluş durumuna gelmesini tutarsız uzun vâdeli plân ve programlara dayanmayan icraatları için tehlikeli sayan YÖNETMENLER SURET-İ HAKTAN görünüp çıkarlarından başka hiçbir şey düşünmeyen iki yüzlü, ahlâksız kişileri maşa gibi kullanarak TÜTÖS'ü eylemsizliğe itmek ve aslı olmayan suçlamalarla TÜTÖS YÖNETİCİLERİNİ sözümona lekelemek yolunu seçmişlerdir. SOSYAL HUKUK DEVLETİ DÜZENİNDE, 27 MAYIS DEVRİM ANAYASASININ sosyal ve siyasal amaçlarına uygun olarak düşündüklerimizi söylemek, LÂİK CUMHURİYETİN temellerini dinamitlemek için fırsat kollayan gerici ve tutucu güçlerin karşısına dikilmek ve bütün bunların ötesinde vicdan özgürlüğüne yer vermeyen ORTAÇAĞ kökenli düşünülerin sınırladığı bir çevreyi parçalayarak, halkımıza çağdaş uygarlık yollarını açan ATATÜRK DEVRİMLERİNİ savunmak, bu çevrelerce bir siyasal partinin paralelinde, siyaset yapmak olarak değerlendirilmektedir.

Biz fikir namusuna saygılı dürüst kişileriz ve yalnız HUZUR-U İLÂHİDE TANRIYA baş eğeriz. Bu nedenle maksatlı engellemelerin ve asılsız suçlamaların TÜTÖS YÖNETİCİLERİNİ yıldırmayacağını, TÜTÖS'ü devrimci niteliğinden ayırmayacağını özellikle belirtmeği yararlı bulmaktayız. Devrimciliği suç sayan zihniyetle TÜTÖS üzerine oynanan bu oyun da sonuç vermeyecek, daha önceki tertipler gibi bu soy tertipler de iflâs edecektir.

İmtihan ve sınıf geçme

(Baştarafı sayfa 1'de)

renciler, kurul kararı ile sınıf geçeneyeceklerden, kopya yapmayı alışkanlık haline getirenler bütün derslerden sınıfta kalacaklardır.

4. Yazılı imtihanların birinci döneminde öğrenciye 3 saat, ikinci dönemde ise 4 saat süre tanınacak, sözlü imtihanlarda bu süre, sıra ile 20 ve 30 dakika olacaktır.

Sözlü imtihanlarda öğrencinin sözü öğretmenlerince kesilmeyecek, öğrenciyi şaşırtacak, korkutacak, kıracak hareketler yapılmayacaktır.

5. Dışarıdan orta dereceli okulları bitirmek isteyenler için yaz ve güz dönemlerinde imtihanlar açılacak, lisesi bulunmıyan yerlerdeki ortaokullar ile özel okullar dışarıdan bitirme imtihanı açamayacaklardır.

Okul dışından ortaokul bitirme sınavına girecekler, en az 16 yaşını, lise bitirme sınavına girecek olanlar ise en az 19 yaşını tamamlamış olacaklardır.

Yevmiyeli Personel

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Teknik Yüksek Öğretmen Okulu mezunları üyelerimizin aleyhinde olmuştur.

Yapılan değişiklik kararı, kazanılmış hakları çiğnediği ve çalışanlar arasında ayrıcalık yarattığı için üyelerinin hakkını korumak üzere TÜTÖS Danıştayda iptal dâvasını açmış bulunmaktadır.

TÜTÖS Merkez

(Baştarafı Sayfa 1'de)

nın görevine ladesi yolunda yetkililerle gerekli temas ve yazışma yapılmış ve olumlu sonuç alınarak bir dayanışma örneği verilmiştir.

4 — Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunun bir Kuruluş ve Kadro Kanununa kavuşması yolunda, Bakanlıkça düzenlenen toplantılara katılınmış ve bilindiği üzere sendikamız görüşü Genel Başkanca açıklanarak bir protokol yapılmıştır. Ancak, daha sonra okulca hazırlanan taslak bu protokola uymadığı için muhalefet edilmiştir. Nitekim adı geçen tasarı okul kurulunca da reddedilmiş bulunmaktadır. Bu konuda görüşümüze uygun bir tasarının hazırlanması için çalışmalara devam edilecektir.

5 — TÜTÖS Sosyal Dayanışma Sandığı çalışmaları sonuçlandırılmış, tüzük ve üye kayıt fişleri bastırılarak üyelerimize gönderilmiştir. Gelen cevaplara göre kuruluş hazırlıklarına geçilmiştir.

6 — TÜTÖS tarafından düzenlenen 1. Teknik Öğretim Kurultayı çalışmalarına ilişkin bildiri,, rapor ve konuşmalar, Merkez Yönetim Kurulu kararına uyularak bastırılmış ve dağıtıma başlanmıştır.

7 — Üye sayısının artması için özellikle az kayıt bulunan Şube Başkanlıklarının ve temsilcilikle rin bölgesel çalışmalar yapması istenmiştir. Bu arada Merkezden de taşra ziyaretleri düzenlenerek çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Ancak, bütün çalışmalara rağmen, özellikle Kız Teknik Öğretmen üyelerin sayısında istenilen bir artış sağlanamamıştır. Son Merkez Yönetim Kurulu toplantısından bu yana, yeniden yazılan 177 üye ile birlikte toplam olarak bugün 1567 üye sayısına ulaşılmıştır.

8 — Aldat toplama işi askere ayrılan üyelerle, birkaç il ve ilçedeki zaman zaman küçük aksamalar dışında, düzenli yürümektedir.

9 — İlişik bütçe taslağı ve 1967 yılı tahsilat sarfiyat mukayese cetvelinin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, sabit giderlerden başka, ilk demirbaş ihtiyaçları, telefon alınması, yardımlaşma sandığı tüzük ve kayıt fişlerinin kurultay raporlarının basım ücretleri gibi bu dönemde birikeh olağanüstü giderler, bir tasarruf sağlanmasına imkân bırakmamıştır. Bundan sonra sabit giderler dışında fazla bir harcama olmıyacağı cihetle, gelecekte yapılması düşünülen işler için bir tasarrufa gidilmesi mümkün olacaktır.

TÜTÖS Yürütme Kurulunun bu dönem çalışmaları ile ilgili olarak yukarıda belirtilen işler bilgilerinize sunulur.

TÜTÖS
Merkez Yürütme Kurulu

Teknik Öğretmen
NURETTİN ADSAN ve EŞİ
Kızları BİLGE YEŞİM'in
doğumunu dost ve akrabalarına
müjdelerler.
Mardin 11 Nisan 1968

Teknik Öğretmen
BAHAR ve GÜRER KORKMAZ
ailesi
oğulları KAĞAN'ın doğumunu
kızı olan meslektaşlarına
duyururlar
Çanakkale 3 Nisan 1968

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı

(Baştarafı sayfa 1'de)

nılması zorunludur." Bunun için de tarımda "ileri Teknolojinin" ve "Gayrisafi millî hasıla içindeki sanayi sektörü payının hızla yükseltilmesi" gereklidir. Bu amaçl aekonomide sürükleyici bir nitelik kazanacak olan sanayi sektörünün üretimi yılda ortalama yüzde on iki arttırılacak ve gayrisafi millî hasıla içindeki payı 1967 yılında 16,3'den 1972 yılında 20,5'e çıkarılacaktır.

Görüldüğü gibi ekonomik yöndenkalkı nabilmek için, sürükleyici faktör olarak kabul edilen endüstrinin süratle geliştirilmesi gereklidir. Endüstrinin süratle geliştirilmesi ise, her şeyden önce sermaye ve kalifiye teknik elmana bağlıdır. Yeterli bir sermaye yetişkin bir teknik kadro ile işletilmdiği sürece gelişme gösteremez. Bu bakımdan denilebilir ki, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının belirtilen amaçlara ulaşabilmesi yetişkin teknik elemana bağlıdır. Bu bakımdan plânda yer alan insangücü ve eğitim bölümlerinin çok iyi bir şekilde eleştirilmesi gereklidir.

SANAYIDEKİ DAR BOĞAZLAR VE TOPLUM YAPISI :

Bugün sanayide gelişmeyi büyük ölçüde sınırlayan organizasyon güçlükleridir. Bunun yanısıra "Sanayileşmiş ülkelerde hızla gelişen üretim teknolojilerinden ve işletme tekniklerinden yararlanılmakta, uygulamaya yönelmiş sınaî araştırmalar yapabilecek organlar geliştirilmemektedir."

Bu dar boğazların yanısıra 1960 - 1965 döneminde 26,1 nüfus artışı hızı olmuş, bu artışa mukabil sanayide çalışanlar ancak % 12 ulaşabilmiştir. Öbür taraftan okur yazar nüfusun % 25'i Meslekî Eğitim görmüştür.

Buna göre sanayide çalışanların % 9,5'i meslekî bir eğitim görmemiş oluyor. Son beş yılda meslekî ve teknik öğretim gören öğrenci sayısı ancak % 29 nisbetinde artmıştır. Bu rakam Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânının öngördüğü artış oranından çok gerilerdedir. Dikkat edilecek olursa nüfus artışı ile sanayide çalışanlar ve teknik öğretimdeki artış oranı arasında olumlu bir yakınlık mevcut değildir. Bu bakımdan endüstrinin sürükleyici faktör olabilmesi ikinci plân devresinde de pek o kadar etkili olamıyacaktır. Zira yüzde 7 gelişme hızı elde edebilmek için, faktör fiatları ile yurt içi gelirlerinin, sanayi sektöründe % 12 gelişme göstermesi ve 1972 yılında da gayri safî millî hasıla içindeki payı % 20,5'e yükselmesi gerekecektir. Bu hedeflere ulaşmak süratle eğitilecek insan gücünün verimli olmasına, organizasyon aksaklıklarının giderilmesine, yeterince sermaye hareketinin sağlanmasına meslekî ve teknik öğretimin bilimsel esaslara göre plânlanmasına bağlıdır.

INSAN GÜCÜ VE MEVCUT DURUM :

Gerçekte kalkınmanınen önemli unsuru insan gücüdür. Türkiye'de, özellikle sermaye kıt olduğuna göre, sermayenin en etken dağılımı ve insan gücü kaynaklarının ekonominin ihtiyaçlarına uydurulması gerekir. Bununla birlikte kullanılan teknoloji ister en iyisi, ister en çok kullanılanı olsun çeşitli faaliyet kollarına dağılan insan gücünün, nitelikleri değişen ihtiyaçlara ayak uyduracak şekilde gelişmek ve değişmek zorundadır. İnsan gücü kaynağının bu yönde geliştirilmesi çabasında temel sorun, eğitime ayrılacak sınırlı kaynakları en iyi kullanmak amacıyle önceliklerin kararlaştırılmasıdır. Buna göre eğitimde, özellikle teknik eğitimde önceliklerin çok iyi bir plân perspektifi içinde ele alınarak değerlendirilmesi, detay bilimsel plân ve programların, endüstrinin, ileri teknolojinin isteklerine uyacak biçimde hazırlanması gerekir. Yoksa her gün yön değiştiren bir ortam içinde meslekî eğitimin gelişmesi mümkün olmıyacaktır.

MEVCUT DURUM :

1965 - 1960 arasındaki beş yıllık dönemde toplam mühendislerde % 58, teknisyenlerde % 21, sanatkârlarda % 23 artış olmuştur. Bunun yanı sıra 1955'de bir mühendise 2 teknisyen düşerken bu oran 1960'da 1,5'e sanatkârlar için ayni oran 72,1 den 55,9'a düşmüştür. Görülüyor ki, mühendislere oranla teknisyen ve sanatkârlardaki artış oranı oldukça düşüktür. Bu durum teknik eleman pramidinin ters durmasına ve her geçen yılda da bu ters pramidin büyümesine sebep olmaktadır. Bir mühendis başına düşen teknisyen sayısında ise oldukça azalma mevcuttur. Bu ters gelişmenin nedenleri üzerinde, bilhassa teknik öğretimin önemle durması gerekmektedir. Mevcut durumun mukayesesi plânda geniş şekilde incelenmiş ve şu şekilde ortaya konmuştur :

Kalkınmanın içinde stratejik önemi olan teknik insan gücünün sayı olarak yetersizliği yanında sektörler arası dengesiz dağılımı ve yerinde kullanılmasıyle iktisadî kalkınmanın temel güçlüklerinden biri ortaya çıkmaktadır. Yalnız kamu sektöründe 1966'da imalât sanayiinin çeşitli alt sektörlerinde toplam mühendis açığı % 31, teknisyen açığı % 30, ustabaşı açığı % 24, vasıflı işçi açığı % 17'ye kadar yükselmiştir. 1966'da kamu sektöründe teknik işlerde çalışan her 1000 elemandan 9'u mühendis, 16'sı teknisyen, 32'si ustabaşı, 386'sı yetişkin işçidir.

Bu dengesizliğin giderilmesi için İkinci Beş Yıllık Plân devresinde yapılması öngörülen hususlar gelecek yazılarda ele alınacaktır.

TÜTÖS — AYLIK MESLEK GAZETESİ. Sahibi: TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİ KASI adına Genel Başkan M. Emin ZORKUN, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gültekin KURDOĞLU Adres: TÜTÖS Gazetesi P. K. 199 — ANKARA — İdare yeri: Menekşe Sokak No. 6/3 Yenişe hir - Ankara. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez. Ticarî ilân ve reklâmlar pazarlığa tâbidir. Gazetenin adı anılmadan yazılar iktidar edilemez. Abone: Yıllık 6, altı aylık: 3 liradır. Dizgi ve tertip: TÖYKO matbaası — Ulus - ANKARA — Baskı: Ulusal Basımevi.